

הבא אין זה אלא יניקה מן העתיד לבוא. וכל כך יהיו גדולים קיומי המצות שלעתיד עד שהם עצמם יהיו השכר על קיום המצות של עכשיו, "שכר מצוה מצוה" (אבות ד' ב') ועל זה נאמר "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו" (ישעיה ס"ד).

פרק כ

גלוי בתוך החושך

כל גלוי המתגלה בתוך החושך, אי אפשר שלא יהיה בו קצת חשך, ולכן גלויי האורות לא יתכנו שיהיו בגלות, בארץ החושך והאפלה, ויותר נוח להם לאורות הללו שישארו בהעלמתם ובהסתרתם, אף גם כל מושג עליון כשהוא נמסר למי שאינו יכול להשיגו, הוא מחשיכו ומאפילו, וביחוד מושגי אלהות המיוחדים לישראל עם קדושו, אם גם עמים אחרים יצפצפו בפיהם בשבח ובהודאה כלפי מעלה, הרי כל קלוסם כלפי מעלה יותר ממה שהם קלוסים הם חרופים וגדופים, ועל כן בזמן שהעמים לוקחים לעצמם לקרוא בשם ד', על ידי זה נעלמים כל המושגים, והשכינה חוזרת למעלה מצד פגימת העמים והחשכות שלהם באורות הללו. ומתוך זה מתרבה כפירה בעולם, ואף גם ישראל עם קדושו, כשמרגישים בפגמי המושגים, גם הם בוחלים בשביל זה באמונה טהורה, חזו רז מה שאמרו (תכמינו ז"ל) אם ראית דור מחרף ומגדף צפה לרגלו של משיח, כי החרוף והגדוף שבישראל הוא בעיקר כלפי המחשכים שנעצו העמים במושגים העליונים, ורצונם של ישראל הוא לברר את הפסולת מתוך האוכל, ומתוך זה נובעים החרופים והגדופים כלפי מעלה, אולם כל זה אינו אלא חצוניותם של ישראל, אבל מצד פנימיותם כלם עונים ואומרים בפה מלא "כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד".